

Dr N. A. J. VOORHOEVE †
de geestelijke vader van het Ziekenhuis.

rijke bedrag van ruim twaalfduizend gulden aangegroeid, toen besloten werd tot een tweede stap: de oprichting der N.V. Homoeopathisch Ziekenhuis in 1906. Reeds op 1 Mei 1907 opende dit lichaam een homoeopathische afdeling van 24 bedden in het N. H. Diaconessenhuis te Utrecht onder medische leiding van Dr J. I. A. B. van Royen. Vijf jaren heeft deze afdeling in 't Diaconessenhuis bestaan. Toen liep het contract af en had de directie de bedden zelf nodig. Zoo kwam de nood tot eigenbouw en gelukkig ook op het juiste oogenblik een gift van f 150.000.—, die dezen mogelijk maakte.

Op 18 Maart 1914 dan kon het eerste en eenige homoeopathisch Ziekenhuis in Nederland geopend worden en wel namens den Minister van Binnenlandsche Zaken door den voorzitter van den Centralen Gezondheidsraad, Dr W. P. Ruysch.

Als gij de ruime hal van het Ziekenhuis binnentreedt, valt reeds dadelijk uw oog op een grooten gedenksteen, bij de opening onthuld, waarop gebeiteld staat:

„Kranken ten zegen, Hahnemann ter eere werd dit Ziekenhuis gesticht.....”

En na deze vijf-en-twintig jaar mag gezegd worden, zij het in alle bescheidenheid: het woord der stichters is vervuld geworden. Hahnemann is er geëerd, want enkele tientallen artsen, die nu in Nederland de homoeopathische praktijk uitoefenen, ontvingen daar geheel of gedeeltelijk hun opleiding, en vele tientallen niet-homoeopathische artsen, die met het ziekenhuis in aanraking zijn gekomen, wijzigden hun meening ten gunste der wetenschappelijkheid van deze geneeswijze.

Maar voorop stond en staat nog: „Kranken ten zegen.” Hoevelen vonden in dit zoo uiterst rustig gelegen ziekenhuis de geestelijke en lichamelijke rust, die zij zoozeer nodig hadden. Wie op een mooien, zonnigen voorjaars-

dag het Ziekenhuis bezoekt, of den grooten, bloemenrijken tuin doorwandelt, zegt onwillekeurig: „Hier moet een mensch wel gezond worden.” Helaas is dat laatste niet altijd waar; er komen vele zwaar zieken, vele ongeenselijke zieken vooral naar 't homoeopathisch ziekenhuis, in de hoop, dat, waar alles faalde, toch misschien nog de homoeopathie uitkomst zal brengen. Toch is het een feit, dat de rustige, voorname ligging van dit ziekenhuis een belangrijke factor is bij de genezing der zieken. Dit vooropzetten van het „Kranken ten zegen” is zoo geheel in overeenstemming met de zinspreuk van den grooten vader van alle geneeskunst, Hippocrates, die reeds voor meer dan 2000 jaar zeide: „Salus aegroti suprema lex”;*) natuurlijk voor den geneesheer in de eerste plaats, maar zeer zeker ook voor allen, die met zieken te maken hebben. En dat is ook de zinspreuk van de leiding van dit ziekenhuis. Zoo eenigszins mogelijk moet alles wijken, als het belang van den zieke dit vordert. Helaas is er één factor, die telkens weer de grens tusschen dit mogelijke en het onmogelijke trekt en dat is de nervus rerum, het geld. Telkens weer blijken zeer geponde verlangens in het belang der zieken uit geldgebrek onmogelijk te zijn.

Ik ken vele menschen, die een ziekenhuis iets verschrikkelijks vinden, zelfs de lucht van het ziekenhuis haten zij. „Nooit zullen zij er een stap in zetten,” tenzij..... de nood aan den man komt, en zij er door eigen ziekte toe gedwongen worden. Zeker, een ziekenhuis is geen huis van louter blijdschap en vreugde. Er wordt veel en zwaar geleden, en velen moeten er noodgedwongen heen komen. Noodgedwongen..... omdat zij thuis de goede noodzakelijke verpleging niet kunnen krijgen, omdat de voorgeschreven behandeling alleen in een ziekenhuis toegepast kan worden, en 't ergste omdat de sociale verhoudingen tot ziekenhuisopname dwingen.

Lijden en strijden in pijn en angst ver van huis, ver van allen, die men liefheeft, van al het zoo lang vertrouwde, lijkt mij dubbel zwaar. Maar welk een zegen, als men dan lenigen en helpen kan: lichamelijke pijnen en lijden verzachten, maar bovenal het zooveel moeilijker te dragen geestelijk lijden te mogen lenigen. En dat vooral geschiedt daar in het Ziekenhuis in Oudenrijn onder de beproefde en plichtsgetrouwe leiding der hoofdverpleegster. Er heerscht daar een Christelijke geest van barmhartigheid en liefde voor den naaste. O hoe velen, die genezen of slechts gedeeltelijk hersteld het Ziekenhuis verlieten, getuigen van den zegen, dien zij daar hebben ontvangen!

Dr J. N. VOORHOEVE

*) „Het heil van den zieke is de hoogste wet.”

BLOEMEN IN KNOP

't Werd langzamerhand moeilijk, wát men voor Gloria zou meebrengen, als men haar bezocht. Ze had zooveel vrienden, ieder, die van haar hield, wilde haar verrassen, haar een genoeg doen en dan dien stralenden blik opvangen uit de blauwe oogen, die, in weerwil van Gloria's langdurig ziek-zijn, nog niets van hun vriendelijken glans hadden verloren.

De kleur was verdwenen van 't jonge gezicht, 't werd smal, zonder iets van de vroegere ronding, de lippen waren bleek en soms, als in pijn, vast opéengeklemd; zelfs de stem miste den blijven, helderen klank van voorheen, maar de oogen veranderden niet, werden alleen misschien iets dieper van tint en ernstiger van uitdrukking, maar ze weerkaatsten nog altijd de zonnestralen, die in haar slaapkamer vielen, en den innerlijken, ongestoorden vrede van 't jonge, liefhebbende hart.

Dien vrede had Gloria zich moeten veroveren, juist omdat er zoovelen waren, die ze innig liefhad en binnenkort moest achterlaten in de oude vertrouwde omgeving, terwijl haar eigen ziel zou wegluchten van de aarde, allen dan achterlaten en, de vleugels ontplooiend, zich mocht verheffen naar den Schepper, Dien ze had gediend in dagen van gezondheid én van ziekte.

Gedurende den korten tijd, die haar hier beneden nog vergund was, behoefde ze weinig meer. Bloemen vond ze heerlijk, maar soms gaven die haar hoofdpijn, 't zwakker wordend lichaam gebruikte nagenoeg geen voedsel en van vruchten werd ze zóó rijkelijk voorzien, dat huisgenooten en bezoekers er ruimschoots hun deel van kregen.

't Wás niet gemakkelijk, iets te bedenken, dat Gloria werkelijk nog genot en den gever voldoening schonk.

Op een vroegen voorjaarsmorgen, toen buiten alleen nog maar sneeuwkllokjes en croossen bloeiden, zetten vriendenhanden in haar vensterkozijn drie hyacinthenglazen met bollen van verschillende kleur, die nu nog niet te bepalen viel. Eén rose, één witte, één lila.

Gloria's mager gezichtje glansde van dankbare blijdschap. „Hoe heerlijk,” zei ze, „ik zal er zóó veel plezier van hebben. De knoppen zijn nog heelemaal dicht, nu kan ik elken morgen zien, of ze al een beetje gevorderd zijn. En 'k ga met mij-zelf wedden, welke bloemen uit iederen bol te voorschijn komen; er is nu nog niets van te zeggen, de knoppen zijn heelemaal dicht en groen.”

't Was niet moeilijk te zien, dat 't eenvoudige geschenk de zieke heel gelukkig maakte. De langzaam, o zoo langzaam ontluikende bloemknoppen hadden haar volle belangstelling.

Als de dag aanbrak en het bleeke lentezonnetje in haar slaapkamer scheen, keek ze allereerst naar 't venster met de bollenglazen, dan moest men ze dicht bij haar brengen, scheen haar oog te willen dringen door de beschuttende groene kelkbladeren.

Wanneer die nu straks zich verder openden, ontwikkelden zich ook de bloemen er binnen; zou het zijn, of de lente zélf binnentrad in de stille kamer, waar een jong leven langzaam wegebde, tot de lichte golfslag opviel en geen rimpeling zijn oppervlakte meer beroerde.

Gloria wist, dat dit einde naderde, dat het niet meer veráf kon zijn, en die haar liefhadden, wisten het ook. Er werd niet veel over gesproken, maar van 't langdurig ziekbed ging vrede en wijding uit, 't jeugdige, kalme gelaat zag onbevreesd den dood in de strenge, harde trekken, want Gloria wist, Wie dood en graf voor haar had overwonnen en hun scherpste wapen verbroken.

Lang bleef het voorjaar guur en koud, spaarzaam koesterde een zonnestraal de zwellende bloemknoppen van de hyacinthen, en met een weemoedigen lach overwoog de zieke soms, dat ze de bloemen misschien niet zou zien opengaan; dat haar oogen gesloten zouden zijn, vóór dit wonder zich voltrok. Smaller werd het gezicht, bleeker de wangen, nog meer doorschijnend de vingers, die geen kracht meer hadden, een vriendenhand te drukken, of een bloem vást te houden, zich alleen nog schenen te kunnen vouwen in stil gebed.

Toen kwamen er een paar dagen van stralende lente-

zon, van verkwikkende warmte, die bloei en herstel scheen te beloven.

Gloria onderging er den weldadigen invloed van, ze voelde zich beter en sterker dan in langen tijd 't geval geweest was, en weer was ze vol aandacht voor de bloemknoppen voor 't venster.

„Ik zie de kleuren al,” zei ze tevreden, „mooie teere tinten: wit, lila, rose. Misschien beleef ik het nu óók nog wel, dat de kelkjes opengaan. Wat héb ik er lang op gewacht!”

Die haar verzorgden, wisten het óók wel: er wás niet veel tijd meer. Het einde scheen heel nabij; zou de overgang plaats hebben onder dudeloze kwelling en de strijd der laatste oogenblikken nog zware offers vergen van 't al moe-geleden lichaam?

God had het anders besloten: Gloria zou den dood niet zien.

Op een zachten, volkomen windstillen avond in 't begin van April ging ze, vroeger dan gewoonlijk, op haar rechterzijde liggen. „'k Heb het gevoel, dat 't een goede nacht zal worden,” zei ze dankbaar tot haar verzorgster, „geen pijn en niet benauwd.”

Na een vriendelijk „welterusten” legde ze het hoofd in de buiging van haar arm, zooals ze gewoon was, om in te slapen.

't Werd heel stil in de kamer, waar alleen een schemerlampje brandde. De oogen, die spoedig voor al het aard-sche zouden gesloten worden, keken nu nog, bewusthelder, om zich heen. Naar al de omringende voorwerpen, bekend en vertrouwd door maandenlange aanschouwing. Een paar stemmingsvolle tafereelen aan den wand, enkele boeken op de kleine ronde tafel, haar lagen stoel met de zachte kussens, waarin ze nog gisteren, heel even, had mogen zitten, de kleurige pantoffels, die veel te wijd waren geworden en telkens uitglipten.

Gloria knikte ze haast onmerkbaar toe. „Jullie hebt me trouw gediend, ik zal je niet meer nodig hebben. In den hemel zijn geen zieke menschen, daar ben ik weer jong en sterk, een groene plant van mijn hemelschen Vader. — Alleen de hyacinthen hebben me teleurgesteld,” ging ze droomerig voort, „die wilden niet uitkomen, 't is te lang guur geweest . . .”

Toen 't vroege zonlicht door de dichtgeschoven gordijnen gleed, vonden de huisgenooten Gloria voorgoed ingeslapen. Geen spoor van worsteling, geen zweem van pijn viel op 't marmewitte gezicht te ontdekken; haar bleeke lippen glimlachten. De nacht scheen werkelijk goed te zijn geweest.

In 't vensterkozijn trokken de kleurige hyacinthen onwillekeurig aller aandacht. De groene kelkblaadjes hadden zich wijd geopend, de pas ontloken bloemen verspreidden een prikkelend zoeten geur.

„De reuk is wat straf,” meende de verpleegster zakelijk, „we zullen ze buiten brengen.”

Een hand hield haar tegen. „Laat mijn kind haar bloemen behouden,” zei Gloria's moeder zacht; „gelijk met haar zijn ze tot vollen wasdom gekomen.”

M. VEREN

„Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: zoo iemand Mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.”

Joh. 8 : 51

DE BEDELAAR

Mijn kled is oud, mijn schoeisel is vergaan,
mijn arm is stram van 't strekken om te vragen;
mijn stem is schor van 't noodgedwongen klagen,
ik klop vergeefs om mededoogen aan.

Ik ben van 't zwerversleven gansch ontdaan;
ik zie m' aan elke rijke deur verjagen;
ik hunker naar het einde van mijn dagen:
Eén zal dan vast mijn beed'laarsroep verstaan.

De weg is zwaar, mijn voeten zijn ontstoken,
mijn zwakke stem versterft in killen wind;
'k ben levensmoe en, d' oogen half geloken,
wacht ik den dood, als een vergeten kind,
dat door het leed van 't leven is gebroken.
Daar is één huis, waar ik erbarming vind.

H. W. AALDERS

DE KOPEREN SLANG ¹⁾

In nieuwe Spelling

De jaren gingen voorbij.

Mozes ging het volk voor langs zijn bochtig pad naar verre onbestemde einder en deed zijn werk met liefde en geduld. Hij bracht Gods woorden over aan de menschen.

Hij onderwees hen. Hij sprak recht. Hij gaf raad. Hij leefde voor dat volk en verzorgde het als een herder, wijs en goed.

O, grote Mozes!

Zachtmoedigste aller menschen!

Sterke ge-
loofsheld!

Waarom
moest die
droevige
dag komen
in zijn le-
ven? . . .

‘Toe kon ook
hij één keer
zijn God
vergeten?

Het volk
was in Ka-
des gele-
gerd en leed
dorst. Toen
kwam het
weer mor-
rend en
scheldend
tot Mozes
en Aäron.
Deze keer
was 't heel
erg. Zij ga-
ven weer
Mozes de
schuld van
alles.

¹⁾ Uit het „Groot Vertelboek voor de Bijbelse Geschiedenis” door Anne de Vries, Uitgave J. H. Kok, Kampen.